

ВІЙСЬКОВА СПРАВА

ВИШКІЛЬНИЙ ЖУРНАЛ

УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

2

Єднаймо дух і зброю,

- чекає нас ршальний бій !

ВІЙСЬКОВА СПРАВА

Вишкільний Журнал

УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ .

З м і с т :

1. До читачів.
2. Майор. А. Ліщина: Масштаб мап, оприділення віддаменъ по мапі.
3. Ген. Шт. Полк. І. Чернигівський: Розвідування та оцінка місцевости.
4. Гв. полк. І. Стодоля: Елементи наступального бою.
5. Поручник Азовський: Погляд на розвідку.
6. Май. Д. В. : Наступ.
7. Май. С. Калина: Сучасні форми зв'язку.
8. Гв. полк. І. Стодоля: Бог війни чи король повітря?
9. Чи знаєте що?

— 00000 —

Д О Ч И Т А Ч І В !

Дорогі Товариші зброї! Випускаючи наступне число нашого вишкільного журналу УНГ-"Військова Справа", мусимо підмити що журнал вже своєю назвою пояснює те, що це не орган якогось політичного характеру, не журнал якогось романтичного стилю поезій та прози, що може цікавити кожну молоду чи дорослу людину. Ні, цей журнал впорядкований методично статтями науки та тактичних комплексів для вишколу у військовій справі. Уважаємо, що для нашого воцтва в сьогоднішній день - це найкращий спосіб поширити та поглибити свої військові знання. Можливо, наш журнал зовнішнім виглядом і не привабливий, але це не наша основна ціль. Цною його мусить бути змістова сторона, про яку ми вже чули від наших товаришів зброї. І власне про його відповідний зміст мусить дбати кожен з нас. Ставити на належну височину наш цей фаховий журнал є обов'язком кожного воця, де б він не був.

Цей вишкільний журнал, це не проста брошура, а **н а с т о л ь - н а к н и г а у к р а ї н с ь к о г о в о я к а**, він її не тільки читає, але по ній розробляє плани, розклад лекцій до навчання, координуючи свої висновки з поміченими питаннями - контролює свої знання та військовий потенціал.

Проробивши матеріал, кожен старшина чи підстаршина не залишає донебудь свій журнал, а зберігає його, бо він пізніше буде дуже потрібний, особливо на чужині.

Прочитавши журнал, кожен завжди мусить пояснити своєму молодшому товаришеві потребу вишколу наших молодих військових кадрів, а так само і старших, які за довгий час перебування поза військом дещо забули.

Ще раз закликаємо всіх товаришів зброї широко розповсюджувати наші воцькі ідеї, поглиблювати своє знання та всіма силами допомагати розвитку "Військової Справи".

В зв'язку з грошовою реформою та через те і з фінансовими труднощами наш журнал появляється з великим запізненням. Будемо старатися далі продовжувати його появу більш регулярно. Однак, звертаємося до читачів, в міру можливостей фінансово підтримати. Журнал не сміє припинити свого існування, навпаки, він мусить розвиватися як під оглядом змісту, так і технічного оформлення. **Ц е в с е в н а ш и х в л а с н и х р у к а х і**

Редакційна Колегія.

Майор. А. Лщина.

МАСШТАБ МАП, ОПРИДІЛЕННЯ ВІДДАЛЕНЬ ПО МАПІ.

Загальне поняття про масштаб.

На мапі дійсної місцевості всі лінії та віддалення /їх проєкції/ визначаються в зменшеному в кілька разів розмірі. Це зменшення буває в 25000, 100 000, 200 000 і т.д. разів.

Ступінь зменшення ліній на мапі по відношенню до поземного положення їх дійсних довжин на місцевості зветься масштабом мапи. Знаючи масштаб мапи можемо, по довжині визначеної на ній лінії, знайти дійсну довжину її на місцевості і навпаки, по дійсній довжині лінії на місцевості можна оприділити, якою довжиною вона оприділяється на мапі.

Ч и с е л ь н и й м а с ш т а б - позначається дробом, чисельник якої показує одиницю виміру, а знаменник число, у скільки разів лінії та віддалення на мапі менші відповідних ліній та віддалень на місцевості.. Ця дріб носить назву ч и с е л ь н о г о м а с ш т а б у д а н о ї м а п и . Для прикладу можемо взяти мапи, на яких лінії та віддалі місцевості нанесені зі зменшенням в 200 000,

100 000, 50 000 разів, тоді чисельні масштаби цих мап зазначаються $\frac{1}{200\ 000}$ чи 1 : 200 000; $\frac{1}{100\ 000}$ чи 1 : 100 000; $\frac{1}{50\ 000}$ чи 1 : 50 000 і т.п..

Знаючи тепер що таке чисельний масштаб, можна написати два наступні правила:

1. Коли зміряємо на мапі віддалення поміж двома пунктами і те віддалення помножимо на чисельник масштабу, одержимо віддалення поміж тими точками на місцевості в таких одиницях міри, в яких ми міряли. Пізніше довільно перераховуємо на потрібні нам одиниці міри.

2. Коли число, що показує нам відоме віддалення на місцевості поміж двома пунктами поділимо на знаменник масштабу, одержимо довжину, яку потрібно відкласти для нанесення тих пунктів на мапі / в сантиметрах/. Перед тим як поділити, звичайно, потрібно віддалення на місцевості подати в тих вимірах, в яких буде переведена відложення на мапі /в сантиметрах, дюймах і т.п./.

Розглянемо це на прикладах:

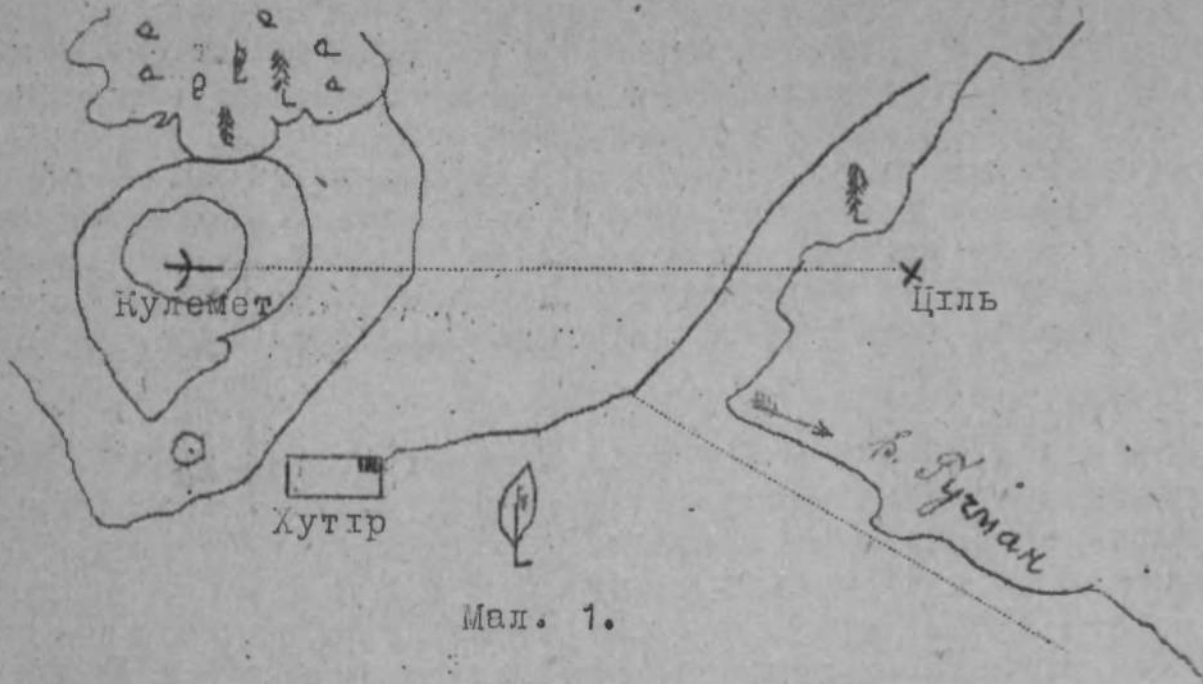
1/ На мапі в масштабі 1:21 000 позначений кулемет і ціль /Мал. 1./ .Визначити віддаль поміж цими обома пунктами. Щоб розв'язати це завдання вимірюємо віддаль на мапі від кулемета до цілі в сантиметрах. Вона дорівнює 8,7 см; Делі множимо на знаменник числового масштабу: 8,7 см x 21 000 = 182 700 см; перераховуємо см. на метри: 182 700 см = 1872 м - це і буде нами шукана віддаль.

2/ Масштаб мапи 1:50 000. Відкласти від серединис. Жуківка /мал. 2/ по дорозі на с.Вересоч 3 км.

Перераховуємо километри в сантиметри 3 x 1000 x 100 = 300 000 см Ділимо це число на знаменник числового масштабу: 300 000 : 50 000 = 6 см. Таким чином відклавши на мапі від с.Жуківка 6 см, отримаємо бажану віддаль./точка о/.

Масштаб має 1: 63 360. Опреділити скільки см потрібно відкласти на мапі, якщо відповідне віддалення на місцевості дорівнює 1,5 км.

Замінюємо метри на сантиметри. $1,5 \times 1000 \times 100 = 150\ 000$. Це число ділимо на знаменник числового масштабу: $150\ 000 : 63\ 360 = 2,4$ см. Це і буде віддалення, яке потрібно відкласти на мапі.

Мал. 1.

Чисельний масштаб, як видно з прикладів, дозволяє нам оприділити на мапі та відкласти на ній віддалення в будь-якій системі мір.

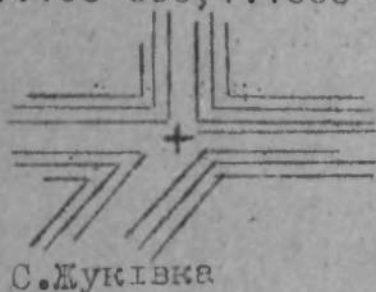
Це є позитивна сторона чисельного масштабу. Негативна сторона його є те, що при праці, потрібне хоча й не складне, але постійне обчислення.

Чисельний масштаб ще показує, що зі зменшенням знаменника, визначення ліній місцевості на папері стають більшими. Напр: Площа, що має ширину 2 км, та довжину 5 км показана в масштабі 1:200 000 прямокутником "А" /мал.3/ зі 1 та 2,5 см, а в масштабі 1:100 000 прямокутник "В" буде зі сторонами у два рази більшими.

Чисельний масштаб, у якого знаменник менший - називається великим, а той, де знаменник більший - більш дрібним.

З написаних нижче масштабів найбільший підкреслений одною лінією, а найдрібніший - двома лініями. 1:25000, 1:21000

1:100 000, 1:1000 000.

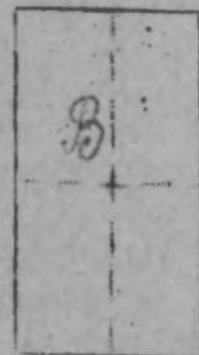
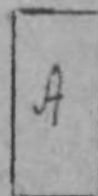
С.Жуківка

Масштаб 1:50 000

Мал.2.

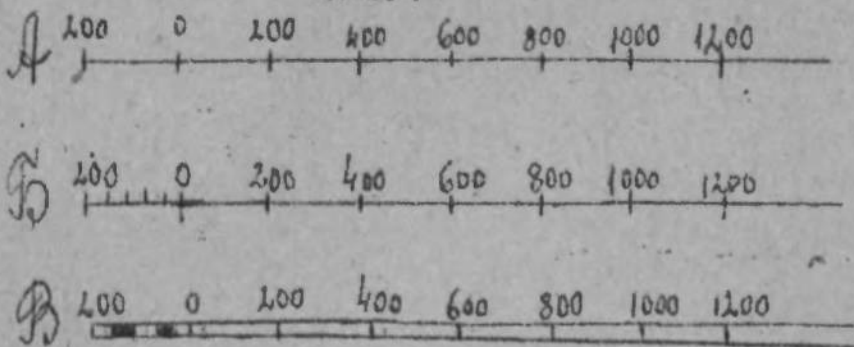
Мал.3.

Лінійний масштаб.

Працюючи з мапою краще користуватися лінійним масштабом. Лінійним масштабом називаємо накреслену пряму лінію, розподілену на сантиметри, чи другі рівні між собою частки /поділки/. Кожна така ділка називається - о с н о в о ю м а с ш т а б у. Кожна така поділка має надпис, що показує відповідне віддалення на місцевості. Розглянемо побудову лінійного масштабу на прикладі. Припустимо, що потрібно побудувати лінійний масштаб, де один сантиметр відповідає 200 м на місцевості. Для чисельного масштабу це буде 1:20000.

Мал. 4.

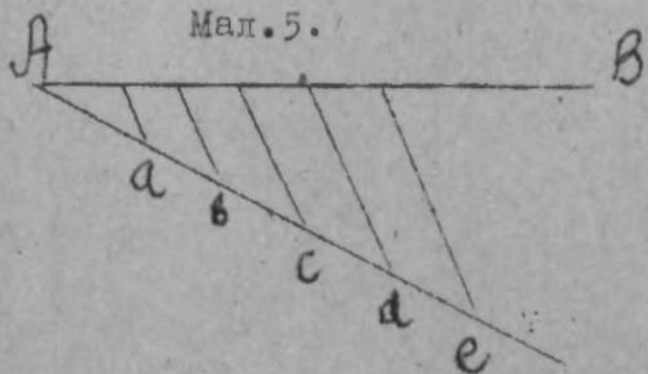
Масштаб 1 см - 200м

Відкладемо на простій лінії декілька разів по одному сантиметрові. В кінці першого сантиметра поставимо цифру 0, від якої йдуть числа вправо та вліво. В кінці першої за 0 ділки поставимо число, що відповідає віддалі на місцевості, цебто 200 м, в кінці другої за нею ділки поставимо подвоєне віддалення - 400 м і т.д.. /Мал. 4./ Ставимо лише числа

а назву міри напишемо з правого кінця прямої.

Для точних вимірів на малі потрібно більше дрібні поділки. Тому поділено перший сантиметр /ліворуч від 0/ на декілька рівних поділок. При діленні його на 5 поділок /мал 4. B/, кожна така поділка буде дорівнювати 40м /200м:5= 40м/.

Подія відтинка лінії, що знаходиться ліворуч від 0 проводиться за допомогою лінійки з поділкою. Якщо такої лінійки не маємо, чи поділка її не відповідає своїм розміром, застосовуємо блідуючий спосіб: /Мал. 5/.

З точки "А" відтинку АВ, по його потрібно поділити, скажемо, на 5 частин, проводиться лінія АС під деяким кутом до АВ. На лінії АС відкладаємо від точки "А" стільки довільних, рівних частин /довільної довжини/ на скільки поділок намічено розподілити відтинку АВ. Точка "С" з'єднується прямою лінією з кінцем "В" відтинку,

що підлягає діленню, а через останні точки /а, в, с, д/ проводяться рівнобіжні проті "СВ". Перетинання їх з відрізком "АВ" поділять його на рівні поділки. Лінійним масштабом користуємося при допомозі циркуля, або клантика паперу. Іноді навіть можемо узяти до цього і звичайну нитку. Циркульом користуємося в той спосіб, що вістря його ставимо в двох потрібних нам точках. Розкриті ніжки циркуля прикладаємо до масштабу даного зображення та отримуємо потрібний нам вимір.

Поперечний масштаб.

Потрібна точність, що потрібна нам при вимірюванні віддалень за допомогою лінійного масштабу обмежується неможливістю ділити основу його на дуже маленькі поділки, тому, утруднює відрізування поділок. З метою підвищення точності вимірів чи відслідкувань віддалень на малі застосовуємо поперечний масштаб.

Поперечний масштаб будуюмо в той спосіб, що на прямій АВ відкладаємо декілька рівних відтинків. З одержаних точок проводимо простонади. На одній з них АС відкладаємо 10 рівних ділок довільної ширини та через одержані ділки проводимо рівнобіжні лінії до лінії АВ. Потім відтинки АЕ та Сб поділяємо теж на 10 рівних частин. Точки поділу відтинків АЕ та Сб з'єднуємо між собою похилими лініями /Мал. 6/. Щоб користуватися поперечним масштабом, треба визначити величину відтинків "ик" "еє" "дд" й інших рівнобіжних до них та встановити залежність між даними відтинками й відтинками, утвореними рівнобіжними прямими, з трикутника аЕВ.

В подібності трикутників иЕк та аЕВ знаходимо: $\frac{ик}{аВ} = \frac{Ек}{ЕВ}$;
 $ик = \frac{аВ \times Ек}{ЕВ}$

Але з будови видно, що аВ = 0,1 основи масштабу, а Ек = 0,1 ЕВ, таким чином, зробивши відповідну заміну, одержимо: $ик = \frac{0,1 \times 0,1 ЕВ}{ЕВ} = 0,01$ основи масштабу.

Таким шляхом знаходимо, що еє, дд і наступні відтинки рівні - 0,02 АВ, 0,03АЕ, 0,04АЕ, 0,09АЕ, де АЕ основа масштабу. Таким чином на нормальному поперечному масштабі /Мал. 6/ числа праворуч від 0 означають цілі основи, ліворуч десяті долі його, а у гору по лінії АС соті. Отож як бачимо, що при користуванні таким масштабом можна відраховувати соті долі основи масштабу.

/Далі буде/.

Контрольні питання:

1. Що таке масштаб та які масштаби існують?
2. Що показує знаменник чисельного масштабу? Чи визначає це будь які міри довжини?
3. Як визначаються на мапі та відкладаються на ній відстані при користуванні чисельним масштабом?
4. Які додатні та уємні сторони чисельного масштабу?
5. Що таке великі та дрібні масштаби?
6. Що називаємо основою лінійного масштабу?
7. Як користуватися вимірником при вимірюванні на мапі?
8. Як вимірюємо на мапі при допомозі лінійного масштабу?
9. Чому потрібні поперечні масштаби? Де на ньому позначається цілі, десяті та соті поділки основи?

Мал. 6.

Ген. Шт. Полк. І. Чернигівський.

РОЗВІДУВАННЯ ТА ОЦІНКА МІСЦЕВОСТІ.

"Те^{що} називаємо окоміром генерала, складається з двох частин:
1/ талант опрeдiлювання сили військ розташованих на місцевості;
2/ здiбнiсть за одним поглядом оцiнити всi додатнi властивостi, якi можна досягнути вiд місцевості".

Загальне положення.

Докладне знання місцевості, передумовою якого є добра обзнаність з топографією, допомагає найбільш доцільно застосувати різні роди зброї. Дії сучасних бойових середників /гармати, авіація, отруйні речовини, бацили, атомова енергія, космічні промінь, радіо порошок, панцерники і т. інш./ можна послабити в першу чергу пристосовуючись до місцевості. З розвитком моторизованих частин та механізації, розвідка місцевості набирає все більшого й більшого значіння.

Командир частини може собі особисто скласти про місцевість лише загальне уявлення, яке доповнюється інформаціями підлеглих органів.

Одним з методів вивчення місцевості це **р е к о г н о с ц и - р о в к а**.

Важливе значіння має чітке та ясне поставлення завдання з точним вказанням району рекогносцировки та тактичної мети.

Від особи, що переводить рекогносцировку вимагається повного зрозуміння свого завдання, уміння знайти якнайкращу розв'язку для намченої мети, безумовної сумлінності, швидкої та ґрунтовної роботи, особистої перевірки сумнівних даних та уміння скласти відчитну картку /або схему рекогносцировки/. Відчити про рекогносцировку повинні бути короткі та ясні, оминаючи все те що другорядне, що не є особливо важливим. У більшості випадків вистарчає проста наочна відчитна картка з коротким поясненням - легендою. Коли дозволяє час, рекогносцировники необхідно детально вивчити карту ще до виїзду на рекогносцировку та по карті накидати схему терену. Якщо часу мало, то потрібно негайно встановити лише важливі тактичні пункти та чим скорше прибути до них.

Прибувши на місце, перевести детальний огляд та особисту перевірку місцевості /наприклад: можливість переїзду чи переходу через водяну перепону - брід, мокру луку і т. ін./; допустима глибина для переходу для п-ших до 1 мтр, для кінноти - до 1,3 мтр, для гармат та кулеметів - 0,6, для панцерників 0,7-0,9 мтр. Швидкість течії та властивості дна також мають своє значіння. Пороми оцiнують з точки зору вищених, тривання переїзду ними і т.п.

Розвідування шляхів для руху колон.

В першу чергу користаються по можливості вже добрими дорогами. Якщо вони існують. В другу чергу - битими польовими дорогами, а зрешті і стежками. Треба використовувати рослинність та місцеві та місцеві предмети, щоб захиститись від повітряної розвідки ворога та стеження. Уникати виїмок, ярів, вузьких хвилястих долин. Для руху колон в сфері дії ворога необхідно також маскуватись від наземного обсервування ворогом. Можливість напрями доріг залежить від спін-

ности дій та будівельних матеріалів /усунення або побудова мостів/.
Ширина дороги для возів - не менше 2,5 мтр.

Якості дороги відмічається дерев'яними тротуарами, кмутками солом
и та б'орбами. Вночі замаскованими зт сторони ворога л'їзтьями, б'ор-
бами, які світяться та блими смугами.

Залізничні шляхи розр'зняемо - залізничні шляхи нормальні
/шир. 1,435 мтр/ та вузькоторові /1,20-0,60 мтр/, польові та лінкові.
Ухил їх на рівнині до 1:200, в горах до 1:400. Залізничні шляхи нор-
мальної колії, а також і вузькоторові звичайно без особливого насто-
сування придатні для руху піхоти. Для кіннотників і возів необх-д-
ні спеціальні роботи, головне на мостах. Коли поміж терами є можли-
вість переїзду возів - подати такі дані: чи можливо рухатись між
рейками або по боках? Чи маються р'ївноб'їжні дороги для руху кінних
частин і т.п.

Для наступу переводять розвідування завчасно, щоб одержати від-
омості, з'яки ворог ще не закінчив розгортання та зміцнювання своїх
позицій. Розвідка в бльшості випадків повинна висвітлити наступні
питання:

- 1/ Де ворог думає дати спротив? Де знаходяться його передові та
б'їжні позиції? Де знаходиться головна оборонна смуга?
- 2/ Як ворог розподіляє свої сили - піхоту, гармати та резерви?
- 3/ Характер місцевості на шляхах для підходу наших військ та
в вихідних районах. Можливість маскування від пов'їтряної обсервації?
До якої лінії ми закриті від ворожої обсервації? Райони, зручні для
заняття вихідних позицій?
- 4/ Характер місцевості, по котрій повинен вестися наступ? Де зна-
ходяться підходи для піхоти? Де знаходяться висунуті вперед об'єкти
для атаки, котрі можливо взяти під обстріл своїм скупченим вогнем?
Де розташувати обсерваційні пункти, необхідні для дійсної підтримки
атаки та вогневі позиції гармат? В яких районах місцевість сприяє
нанцерній атаці? Звідкиля можна очікувати ворожого контрнаступу?
- 5/ Яку на цій підставі вибрати форму наступу? Фронтний наступ
піхоти чи обхват /оточення/, одноразом натискаючи на ворога з фрон-
ту, чи на крилах; чи вразити пролом?

Для одержання всіх необхідних даних переводиться одночасно
розвідка всіх родів зброї, а саме: старшини всіх родів зброї з то-
чок, що мають далеку обсервацію; в'їзця та прим'їяні верстатки;
радїостанції курентів зв'язку.

Зразок розпорядження для переведення розвідки:

Точки розвідки ..... Ізразити та ліній межі смуг .....
/проводяться якнайдалі в глибину розташування ворога/. Загальні за-
дання по розвідуванні для всіх родів військ:

- а/ де проходить оборонна пояса ворога?
- б/ де зона занята та обладнана бльше та менше?
- в/ де ще знаходиться бойова охорона ворога?
- г/ де розташовані та куди спрямовані гармати ворога?

Особливі завдання окремих родів зброї:

П і х о т і - подробиці устаткування оборонної смуги ворога;
проходність ліса між селами "А" та "Б"; проходність річки "К"
і т.п.

Г а р м а т н и м частинам - розвідувальний дивізіон
вести справу, як тільки передові частини ворога будуть відкинуті

на оборонну полосу. Встановити розташування гарматних ворожих позицій та обсерваційних точок, а також подробиці накреслення оборонної смуги. Начальники гармат підлягають літати розвідувального авіаційного відділу.

П а н ц е р н и м в і д д і л а м - розвідка місцевості з точки зору можливостей застосування на ній дій панцерників.

С а п е р а м - умови переправи через річку "К", технічні подробиці устаткування оборонної полоси ворога /перешкоди/.

А в і а ц і ї - фоторозвідка виявить розбудову гарматних станцій та пересування ворожих сил, особливо вогневих позицій. Встановити площу для посадки в селі "Е".

Н а ч а л ь н и к о в і з в " я з к у - слідкувати за радіо-ними передачами ворога.

Наслідки розвідки у вигляді звідомлень пересилати до 14,00 год. безпосередньо в дивізію чи через головний пункт зв'язку, котрий спочатку буде розміщений 3 км. на кінці села "О".

Роздільник:

Полкам піхоти.

Нач. гарматних відділів

Нач. інженерних військ.

Розвідувальному авіаційному відділу.

Нач. зв'язку.

Нач. розвідувального відділу, і т.п..

Підготовка до оборони.

В більшості випадків, оборонна смуга розміщується спочатку на мапі. Потім завчасу висилаються старшини для розвідування тієї місцевості. Як правило, в нормальних обставинах та при відповідній наявності кадрів на окремі ділянки висилаються по декілька старшин генерального штабу, гарматників та саперів для докладної рекогносцировки місцевості. Рекогносцировка повинна встановити:

1/ Як вигоди дасть місцевість ворогові для наступу /особливо вночі/? Де ворог зможе ввести в наступ панцерні одиниці? В яких точках можливі прорив піших частин ворога? Де ворог зможе перевести оточення?

2/ Де повинні бути розміщені обсерваційні пункти та вогневі позиції власних гармат?

3/ Де повинен проходити передній край оборони /лінія фронту в залежності від наявності сил/? Де зможе переходити передова позиція? Де можна розташувати бойову охорону?

4/ Яким чином можна далекобійним вогнем гармат, тяжких кулеметів та вогневих середників піхоти затримати ворога ще на декількі відділи?

5/ Яким чином можна скупченим вогнем гармат та кулеметів зупинити та знищити ворога перед переднім краєм головної лінії оборони?

6/ Що потрібно зробити, щоб при допомозі перешкод, підвести ворога та його панцерники на цей скупчений вогонь та затримати його на місці?

7/ Як можна розташувати в повній зємсковант резерви та в відповідній хвилині ввести їх для контратаки в об'їздові сарогнеше розташування? Де розташуються в поготові резерви командира зв'язування? В якому напрямку командир поведе вишальний контрудар?

8/ Якими шляхами та методами можливо відійти для оборони на зонтельну смугу?

В випадку тільки рухомої оборони:

1/ Де проходитиме перша лінія оборони?

2/ Де визначити тиліві лінії оборони?

3/ Де повинна розташуватися бойова охорона?

Якщо можливо, наслідить перевести рекогносцировку і з боку ворога, щоб не оминати помітних місцевих предметів та пристосувати оборонні будови до місцевості. Користуватися фотографічними знімками, зробленими з підвищених пунктів.

У випадку сторожової охорони при розвідці врахувати:

1/ Положення охоронної смуги по відношенню до тактичної обстановки /забезпечення своїх головних сил від вогню гармат ворога/.

2- Положення смуги та краю, котрі потрібно утримати на випадок наступу ворога. Вона визначається в залежності від а/ перешкоди, що знаходяться перед фронтом /в тому числі і противанцери/; б/ дальшого завдання всього з'єднання.

3/ Ширину фронту охорони. Вона залежить від підступів, котрі може використати ворог при наступі та від наявності крил забезпечення.

В залежності від цього устальюється, чи потрібно утворювати один або декілька сторожових відтинків /звичайно райони куренів/.

4/ Положення передової лінії охорони. Вдень вона визначається перш за все положенням обсерваційних пунктів, що дають добру обсервацію в сторону ворога; вночі такими пунктами на шляхах, котрі легко зможуть бути переділками /мости, узлісся, околиці сел/.

5/ Розподіл своїх військ.

а/ стрілецькі сотні /звичайно, з противанцерними середниками/ як правило, в тій полосі чи на тому відтинку, котрий передбачується утримувати в випадку наступу ворога. Кількість їх визначається числом можливих для ворога шляхів підходу;

б/ гармати повинні бути в стані гострої погетливості, готові закрити своїм вогнем оборонну полосу;

в/ сторожеві резерви та кіннота сторожової охорони майже завжди розташовується квартиро-біваком так, щоб сторожеві резерви могли якнайскорше дати допомогу стрілецьким сотням.

Водяні перешкоди - загальні вказівки:

а/ довжина, напрямок течії, ширина, глибина, мости, пороги /підземні сади, швидкість перевозу/. Чи маютьс я інші середники до переправи /човни, плоти, пароплави/ та чи відповідають місця для пристані? Людолюбне покриття мусить бути для переправи піхоти не тонше за 10 см /окремим людям та кіннотчинам, 15 см для піших та кінних відділів в маршових колонках, 20 см для легких гармат, 30 для важких гармат/.

б/ для намітчення своєї переправи розвідку треба переводити обережно щоб не притягати уваги ворога. Ворога треба заводити в блуд. Головному керівництву потрібна лише загальна рекогносцировка, щоб намітити полосу та спосіб переправи. Дуже цінні дані дають спостереження та фотознімки з літаків, військово-географічні описи, документи гідрографічних та водотранспортних установ.

в/ Для протидії переправі ворога потрібно своєчасно знати про його наближення. З цією метою встановлюються зручні обсерваційні пости на протилежному та на власному березі річки. Як технічні засоби слід запровадити щоб перешкодити переправі ворога /ушкодження мостів, перекидання плаваючих середників та будівельних матеріалів на свою сторону/. Відшукування пунктів зручних для переправи ворога /дорожні сітки/.

Як пристосовуючись до цього розподілити свої сили /піхоту та гармати/ для відбиття спроби переправи? Розподіл дільниць.

Де можуть бути скрито розташовані резерви ворога та як дороги ведуть від цих місць до дійсних місць переправи ворога?

Треба уявити при розквартируванні війська. Ухилятись від вели

ких скупчень. Чим менша група, тим легше пристосувати її постій до місцевості та до місцевих умов. Це дозволяє мати вільний простір для розгортання та використання ліса і населених пунктів. Населені пункти можна займати тісніше.

Якщо доводиться розташовуватись постоем вдень на відкритій місцевості, то розміщуються по можливості широко та на великому просторі, щоб не уявляти собою вигідних цілей для бомбардування з літаків та обстрілу артилерії.

Місця постоем повинні бути розподілені завчасно - самим начальником місця постоем. Від них вимагається:

У тактичному відношенні:

- а/ достатньої площі;
- б/ розташування по можливості поза сферою гарматного вогню ворога. Місцевість по можливості мусить бути природньою вкритою від земного, а головню повітряного обсервування;
- в/ доброго получення шляхів;

З погляду збереження сил військ вимагається сухого ґрунту, захисту від вітру, забезпечення доброю питтєвою водою, забезпечення соломю та дровами. Для цього бажана близькість до населених пунктів, де можуть бути розташовані штаби, кінні частини та шпиталі з хворими.

Всі розвідчі праці всіх розвідчих відділів при звідомленнях додають відчитні картки. Це дає можливість менше писати в звідомленні про розвідчу працю, що в свою чергу вносить більше ясности в те, що зроблене розвідчим відділом.

Відчитна картка - це практичний документ, на якому не зберігається масштабу, лише пропорційно наноситься те, що потрібно для даної розвідки та орієнтири цілої місцевості.

Контрольні питання:

1. Чим можна послабити дії технічних середників? Чому?
2. Як переводимо рекогносцировку терену та що вона повинна встановити?
3. Як видаються накази та розпорядження для переведення розвідки?
4. Що треба враховувати в випадку сторожевої охорони?
5. Що таке відчитна картка та як її складається?

Гв.полк.
І. Стодоля

ЕЛЕМЕНТИ НАСТУПАЛЬНОГО БОЮ.
=====

/Стрільцькій рій в наступі/.

Розглядаючи наступальний бій, як одну з бойових форм тактики, необхідно завжди всебічно оцінити становище свого війська, та невколишні умовини, оцінити військо ворога - розвідавши завчасно про його історично негативні та позитивні властивості, а також модерну техніку та моральну силу в сучасній мент; лише після такої праці можливо правильно вирішити питання **наступального бою** з найменшою втратою самого цінного матеріалу - живої сили, і найбільшим ефектом в досягненні своєї мети.

Наступати завжди тяжче ніж оборонятися, тому що старшини та вояки мусять діяти на ворожих теренах у ворожому заплілі; мало знайомі обставини, в яких діє військо, швидко міняються, тому на кожне зокрема тактично-оперативне положення потрібно швидко приймати бойові рішення, підкріплюючи новими наказами, - та технічно живою силою.

Щоб краще уявити наступ, необхідно розглянути схематичне зображення наступального бою на малюнку ч. 1.

Для ведення наступального бою потрібно мати перевагу над ворогом: подвійну чи навіть потрійну більшість техніки, живої сили з модерним сучасним знанням нової техніки та ідеологічно-моральної армії, яка знає, за що вона бореться, бо лише тоді перемога над ворогом є дійсною і безумовною.

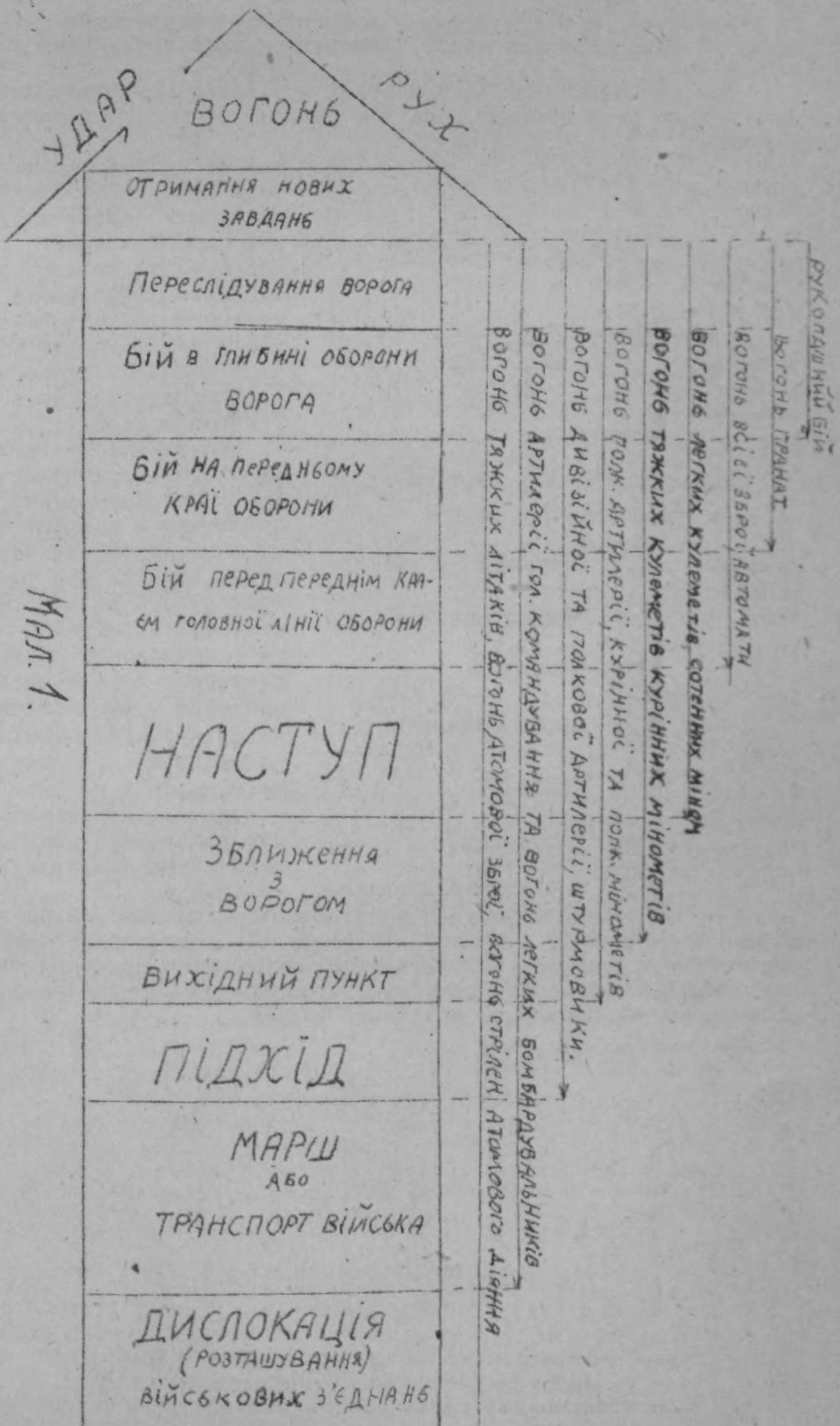
Прованалізуємо рій в наступальному бою.

Командир рюю повинен завжди твердо знати свої особисті обов'язки до та під час бою, знати персонально й всебічно своїх вояків, бо хиба одного вояка може загубити весь рій, а зрада національній справі губить всю акцію. Рій в наступі мусять діяти сміливо і рішуче /придушуючи своїм вогнем вогонь ворога/, швидко зблизитися до ворога, закидати його гранатами та в рукопашному ударі знищити або взяти в полон.

Перед початком наступу - ройовий повинен чітко уяснити своє завдання та завдання рюю, вивчити місцевість - обсервуючи її в своєму напрямку, твердо засвоїти напрямок наступу чоти і рюю /знаючи головний орієнтир/, запам'ятати головне завдання своєї чоти та рюю. Ознайомити всіх вояків, про ціль наступу - намітити свого замісника /тримаючи весь рій в укритті від наземного та повітряного ворога /мал. 2./.

Отримавши наказ від чотового, не гавчи часу а то й проїто в марші передати рюю в такій послідовності:

1. Де ворог, в якому напрямку та коли передбачається наступ на нього;
2. Головний напрямок наступу чоти та орієнтир рюю;
3. Хто та які сусіди наступають зправа, зліва та який з ними зв'язок;
4. Головні орієнтири, напрямок рюю та його завдання /послідовні межі/;
5. Де буде під час наступу чотовий, який з ним зв'язок та сигнали до атаки;
6. Яку вогневу точку атакує рій та в підтримці з ним;
7. Послідовність та спосіб евакуації тяжко ранених, місце їх збірки - де медичний пункт першої допомоги;
8. Хто є замісником командира чоти, - командира рюю;
9. місце боєприпасів та їх резерв.

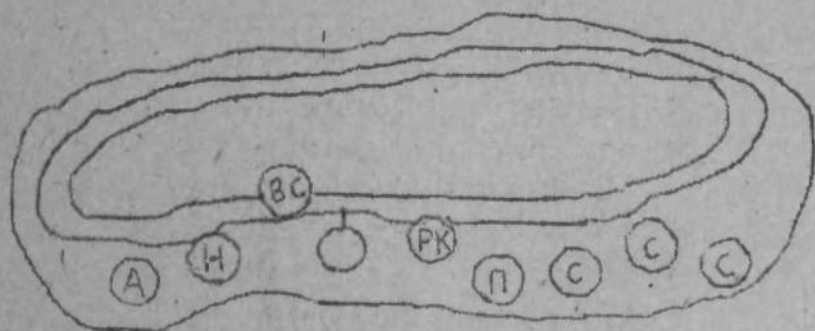

Мал. 1.

СХЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
 ЕЛЕМЕНТІВ НАСТУПНОГО БОЮ.

Для того, щоб не нести великих витрат живої сили, в наступі з'являється розчленування та розвернення в дрібні гуртки та одиниці - цим самим зменшується мета /ціль/ для обстрілу її ворогом.

При розчленуванні чоти роївий непомітно провадить свій рій в наказаному йому напрямі, весь час стежачи за умовними сигналами чотового.

Мал. 2.

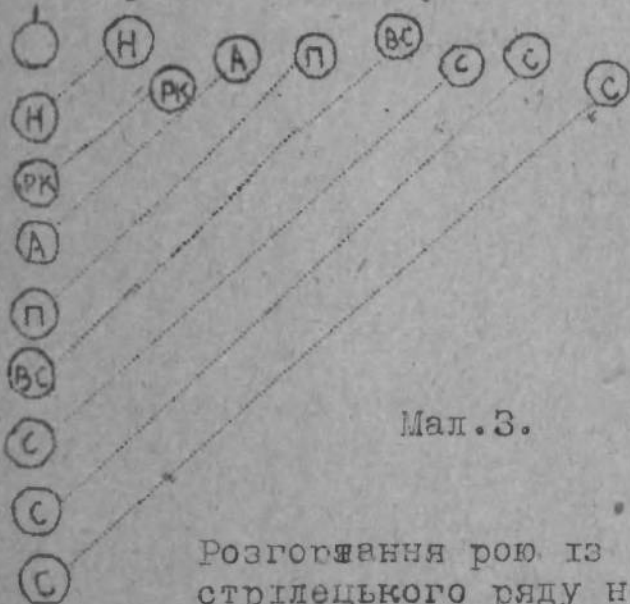
Рій на вихідному положенні до наступу.

- Умовні знаки:
- Командир
  - ⊙(PK) Ручний кулемет
  - ⊙(H) Наводчик
  - ⊙(A) Автоматчик
  - ⊙(C) Стрелець
  - ⊙(BC) Відбійний стрелець
  - ⊙(П) Піднощик б./припасів.

Рій до заняття першого вогневого рубежу /перших вогневих становищ/ швидко посувається від одного закриття до наступного, вміло використовуючи терен, наслідки вогню тяжких кулеметів, гранатометів, артилерії, застосовуючи найвигідніші лади: стрілецький ряд, зміжку, розстрільну і інші. /Дивись мал. :3, 4, 5, 6./

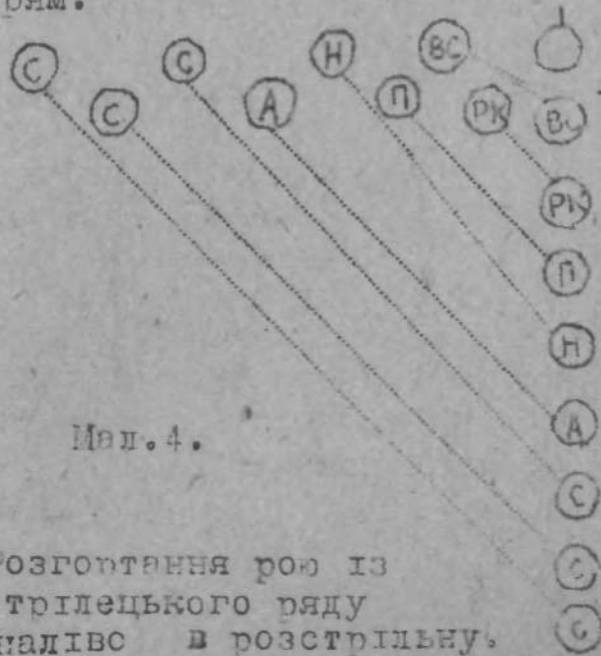
На відкритому терені рій переходить відтинки місцевості стрілецьким рядом, або розстрільною - довгими перебігами, використовуючи перерви у вогні ворога. При сильному вогні ворога роївий повинен застосувати короткі перебіжки по одному воюку підтримуючи посування вперед вогнем. Кожен воюк з висуванням на вогневий рубіж/становище/ негайно окопується, використовуючи долини, вирви та інші укриття - відкриває вогонь за командою роївого, а можливо /в певних відклядних моментах/ і самостійно.

Установлений напрямний воюк перебігає першим /перед тим повністю набивши зброю набоями/. Роївий весь час слідкує, щоб воюки посувалися вперед, дотримуючись маскування, використовуючи теренові нерівності/барви місцевості, ґрунту, рослинність, вирви/ - щоб рівнятися до передніх та зберегли намічений напрям.

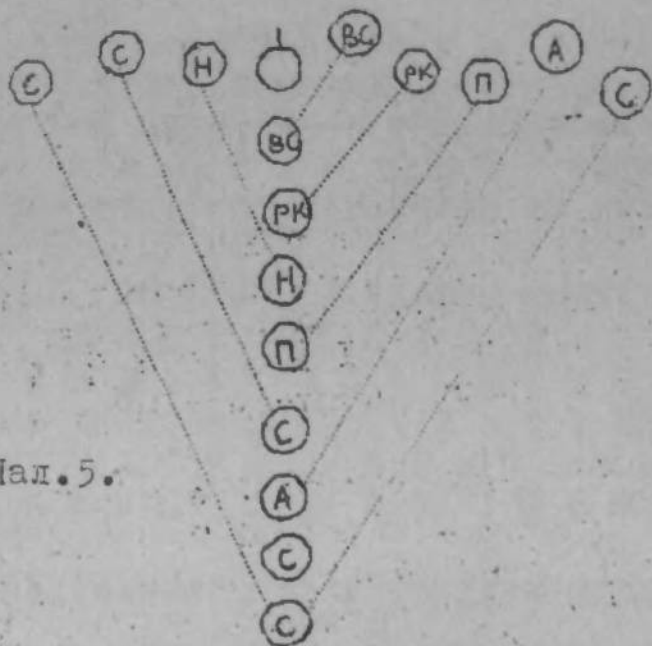
Мал. 3.

Розгорвання рою із стрілецького ряду направо в розстрільну.

Мал. 4.

Розгорвання рою із стрілецького ряду наліво в розстрільну.

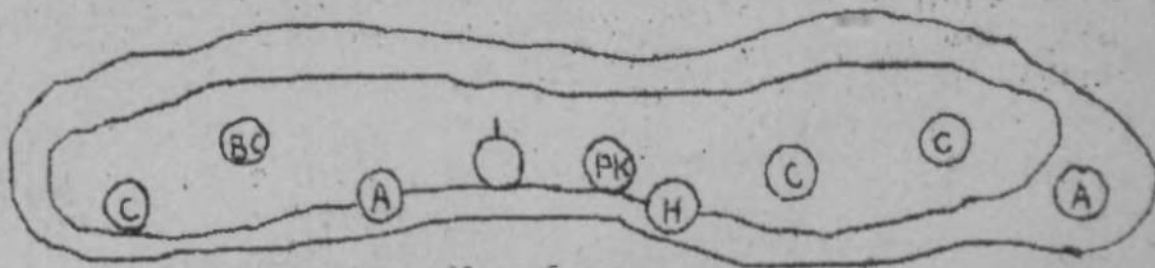
Мал. 5.

Розгортання роти із стрілецького ряду від середини в розстрільну.

Довжина і швидкість перебігів залежить від вогню ворога і від терену. Що більш відкритий є терен і що сильніший вогонь ворога, тим швидші і коротші повинні бути перебіги. Перебіг треба виконувати раптом /використовуючи послаблення вогню ворога/ зриватися і перебігати швидко, а скінчивши перебіг падати каменем і непомітно відповзти вбік, після чого висунутися на вогневу лінію /рубіж/ та зняти шаховий порядок, підтримуючи систему вогню /див. мал. 6/.

Зайнявши вогневу межу, яку вказав чотовий, - командир роти підготовляє своїм вогнем просування /вибираючи дорогу по напрямку на наступний вогневий рубіж, додатково вказаний чотовому/ - по-

дає наказ про вогневу підтримку, на швидко просуває свій рій вперед.

Мал. 6.

Стрілецький рій на вогневому рубіжі в наступі.

Для придушення своїм вогнем вогневих точок ворога, які перешкоджають у наступі, командир роти з власної ініціативи або за наказом чотового з віддалі 800 метрів вводить в бій ручний кулемет, а з віддалі 600 метрів відкривають вогонь добрі стрільці та з віддалі 400 метрів всі стрільці. Попавши під артилерійський або гранатометний вогонь ворога, рій стрибком вперед виходить з-під обстрілу, відхиляючись від даного йому напрямку.

Ройовий під час наступу слідкує за діями сусідів - використовує їх успіх та вогонь для пересування вперед, а, на випадок їх затримки, допомагає їм вогнем.

Необхідно знати, що кожне послаблення вогню ворога і зміцнення свого вогню треба вважати наказом до негайного просування роти вперед.

Розглядаючи методи наступу до зближення з ворогом в атаку треба вживати такі команди:

Для розгортання роти із стрілецького ряду, або змійки в розстрільну дається наказ: " ПЕРШИЙ РІЙ! НАПРЯМ - ОКРЕМІ ДЕРЕВО! НАПРЯМНИЙ ПЕТРЕНКО! ВІД СЕРЕДИНИ НАПРАВО В РОЗСТРІЛЬНУ! В ІГОМ!!! /Мал. 3/.

Після цього наказу **напрямний стрілець** продовжує просування на поданий предмет, всі інші стрільці рою пробігають у лаву на його висоту. Віддали між поодинокими стрільцями 6-8 кроків, або за **вказівками** ройового. На наказ "**РІЙ ІСТІЙ!**" надають, пристосовуються до місцевости та повністю заряджують набоями зброю.

Для поновного руху рою подається наказ: **А В Е З П Е Ч И - Т И ! Н А П Р Я М Н А О К Р Е М И Й Х Р Е С Т В І Л Я Д О Р О Г И , Н А П Р Я М Н И Й С Т Р І Л Е Ц Ь В А С И Л Е Н - К О - Р І Й В П Е Р Е Д ! ! / б і г о м ! /**, або перебіжки зправа, чи зліва по одному, по два - **напрямний КОО В Т У Н Е Н - К О ! - П Р Я М О Р О З Д О Р І Ж Ж Я ! Н А В О Г Н Е В И Й Р У В І Ж В П Е Р Е Д ! !**

Черговий стрілець за здалегідь набивши зброю, зривається і виконує перебіг, решта за ним.

Контрольні питання:

1. Що мусить знати ройовий перед введенням рою до наступу?
2. Обов'язки поодинокого стрільця рою?
3. Елементи наступального бою?
4. Спосіб ведення наступу?
5. Які видаються накази та команди під час наступу?

Поручник Азовський.

ПОГЛЯД НА РОЗВІДКУ.

У зв'язку з актуальністю даної теми, нашим завданням є дати зацікавленим якнайґрунтовніший матеріал про напрям, цілі та методику розвідчої справи. А тому цикл лекцій починаємо з історії розвідки.

пор. Азовський.

Вже в стародавніх тестах світу ми зустрічаємося з розвідкою як з основним мірилом про сили ворога щоб виграти бій. Вислання Моїсеєм 12-х провідників показує зачатки розвідки або зондування цінних ґрунтів. Один з 12-х провідників Іосип, перебуваючи вождем ізраїльтян, засилає 2-х розвідників в Седіму до Еріхо з завданням переманити Ерагата, зрадити свій нарід.

Відома Деліля - любовниця Самсона - була агентом Фелістрів.

Отже, аналізуючи історію війн бачимо безконечну кількість прикладів зачатків розвідки, для успішного ведення справи, для легшого опанування намічених цілей.

У відомостях Полібія, дізнаємося про широкі агентурні операції Ганубала, який в поході проти Римлян, висилає велику кількість агентів до північної Італії з метою розвідки та завданнями спровокувати галійців допомогати картагенцям. В творів Фронтініуса відомо про приклади агентурних операцій Сцитона - засилання агента Делія в табір короля Сіфакса, де останній, випустивши коня, викликав замшання в таборі і використав це для здобутку вартисних агентурних даних.

Македонець Поліпус в розвідчій науці, оповідає, що Нерон та Калігула оперували так званими "невидимими арміями" - з політичних розвідників.

Римський володар Сарторій, прислав ірелійців, посилюючи жертви боґині Діані малого оленя. В цей час він дістав цікаві відомості від вітника-розвідника.

Є відомості, що таємні листи, спеціальні голуби та ластівки були призначані в завданнях розвідки, за римлян та греків.

В пересидці агентурних даних, відомі шедеври методики та праці цього напрямку.

Тиран з Мілету, запланувавши повстання проти перського короля Дарія, обголив чуб одному з невільників і написав на чашці послання. Коли волосся одросло, його вислано до йонця Арістагора, який обривавши волосся, прочитав послання.

Король Понту Мітрідат вивчив 26 мов і діалектів, щоб мати змогу грати ролю власного агента.

Великою сіткою агентів користався Юлій Цезар, візантійський Імператор Лев IV.

Цензурування листів з причини розвідки відоме вже з часів Олександра Великого, Гая Марія.

Історія докazuje, що грецькі королі, римські полководці оперували як розвідники.

Англійський король Альфред Великий, переодягаючись мандрівним співцем розвідував данський нарід.

За часів реставрації король Карло II удосконалює розвідку технічними винаходами. Відомий апарат відкривання та копіювання листів Самуеля Морлянда в 1666 році. В той час проходить розквіт розвідки та агентурні операції комбінованих і складних виконань. Наприклад: секретар Британського Адміральтства Самуель Пепіс в книжці "Діарія" - оповідає, що його розвідник пробрившись в спальню голландського міністра Яна Де Вітта, витягнув ключ з кишені штанів сонного, відімкнув робочий стіл, забрав важливі папери і, перейшов в другу кімнату, скопіював їх та повернув оригінали і ключі на старе місце.

Відомі чудові агентурні операції морських завойовників еспанців, португальців, боротьба з індіанцями в Америці, агентура релігійних зривів та каст.

В слов'янстві - широко розгалужені агентурні сітки в поляків та москалів /оприччина/. Добре була поставлена справа розвідки українців в боротьбі проти турків та поляків. Відомо все за Гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного про широкі агентурні операції в Криму, де він перед здобуттям Варни, Перекопу, Ізмаїлу, Вілгороду та Синопу проводив детальну розвідку об'єкту засланними агентами та переловленими з неволі втікачами.

Окремі факти розвідки відомі з княжих часів України, які описують майстерні прийоми розвідки. /Князь Володимир, Ольга, Ярослав/ та з війни з татарами і ордами.

У Франції за Людовика XIV розвідка стояла на висоті та щедро оплачувалася державою. Відомо, що за дорученням короля Герцогиня Луїза Де Каруел обплекла коханням короля Карла II та примусила його підписати ганебний шкідливий договір для Англії в Довері. Вона була найкраще оплачуваною розвідницею свого часу і найбільшим мистцем цієї справи. Відомі цікаві факти автобіографії Дантеля Дефо, автора славного "Робінзона Крузо", який був одним з найдібніших політичних розвідників Графа Гарлея. Він /Гарлей/ працював для Вігів в Шотлії, потім в Туріїв. 2 рази сидів у в'язниці, де йому мусли бути відрізати вушні за шпionage. Відомі прекрасна система шпionage в Індії за царя Акбара, Луренція і Алама. Величезною славою користувався кардинал Рішельє, який перший організував у Франції послідовну шпигунську службу. В цей час Франція пишається рядом славетних розвідників, наприклад, Петер Іосиф Де Кромбей під назвою "Сива Еміненція", який за короткий час поставив у тилі славетну шпигунку-розвідницю Герцогиню Марію Де Ротан, відому з розкриття змови фаворита короля Людовика XIII - Маркіза Де Клермонта, який разом з своїм приятелем Де Ту були строчені на ешафоті.

Славним в той час є наслідник Рішельє, Мадарлін. Він іменував свого розвідника Ондеція єпископом та спонукав Папу затвердити ноннанція.

В цей час Мадарлін в справах розвідки користується переважно священиками, які мають можливості доброго і швидкого виконання. Відомий документ у французькому міністерстві війни з року 1652, уповноважує священиків у правді носити всякі військові мундури з метою розвідки.

Відомий Петер Франц Вертод, арештований за шпionage в Бордо, послав селянина з пляшкою води і листом до Герцога Сент Симона, командувача королівськими військами. Він писав: -"Дав Вам воду до очей, натріть, щоб краще бачили". - Це був перший шифр. Ніхто не міг його розгадати, лиш випадком якийсь офіцер намочив лист у воді, і вияснив зміст його, де той сповідав про арешт і просив надіслати клунок одягу. Вказання виконано і Вертод переодягшись моряком утік з-під арешту.

В час Французької Революції виявляються перші розвідники на 2 сторони /Де Фреусс/, які одержували гроші та давали фальшиві інформациї. /Випадки з Ріміном У/

Відомий випадок з локсембурзьким маршалком "горбатим таністером Де Коур Дам", який перекупив секретаря короля Вільгельма III оранського. Він викравши зразу примусив секретаря подавати фальшиві інформації, завдяки чому в блуді французька армія попала в скрутне положення. Король Людовик XV оточив себе цілою армією розвідників, які провадили розвідку проти Англії. В цей час найславнішим розвідником був урядник паризької поліції Габріель Де Сартин, пізніший міністер флоту. Його наступником був Кон Де Вумонт, як основоположник теорії розвідки, відомий передяганням у жінку.

Державну військову агентуру організовує Імператор Фридерик Великий, якого називають "батьком розвідки". Він казав, що в полі йому потрібний один кухар та 100 розвідників, з якими він буде себе краще і корисніше чути ніж двір і челядь. Друга його істина це та, що краще використати селянина як розвідника, ніж генерала чи маршала передодягненого в селянина посилати на розвідку.

На агентів дивився як на елемент, якого слід використовувати але не довіряти. Признавав, що для успіху праці треба бути щедрим, навіть більше і це оправдає.

"Людина, яка ризикує своїм горлом, заслуговує на добру винагороду" - казав він.

В основному він перший запровадив класифікацію агентури на 4 групи:

- 1/ Звичайні агенти з бідного середовища, хорообрі й охочі заробити.
- 2/ Подвійні агенти /сумнівні/, яких вважав за ренегатів і тому використовував для передачі ворогові фальшивих відомостей.
- 3/ Знатні розвідники /шляхта/, що працює з матеріальною, авантюристичною та патріотичною сторінки. Вони потребують високих сум.
- 4/ Таємні агенти, які мусили працювати проти своєї волі. Він твердив - "Примус є жорстоке метода, але в небезпеці його потрібно використовувати".

При Фридриху Великому проходить також класифікація і матеріалів розвідки. Його розвідка була свого часу найсильнішою в світі та принесла багато користи.

В Україні розвідка розвивається за часів Богдана Хмельницького. Він утворив широку розвідку організацію та перший ввів через розвідку агентуру пропаганду для успішного розгрому ворога /Відомі козаки, дівчачі, сліпці - козаки посланці/ та агенти шляхтичі в ворожих таборях. Його наступником в розвитку розвідки був Гетьман Мазепа. В Польщі так само розвивається розвідка, але в зв'язку з вічною міжусобицею, не має широкого охоплення.

В Росії розвідку справу твердою рукою запроваджує Цар Петро I та опирається в праці на розвідку по цілому світу /Вислав боярських дітей на студії, заводить широкі зв'язки з світом, де при представництвах гуртує гуртки розвідки/.

Безпосередньо сам працює як розвідник, їздить по Європі, збирає матеріали з усіх ділянок та на тій підставі і розбудовує свою країну.

/Далі буде/.

Контрольні питання:

1. Коротка історія розвідки - її розвиток?
2. Чому ми мусимо провадити розвідку?
3. Поділ розвідки Фридериком Великим?
4. Коли починається ведення розвідки в Україні?

Май. І. В.

Н А С Т У П .

/ Стара традиція - нова зброя, нове в'їсько/.

Н а с т у п - є форма бою, складена з елементів руху, вогню та удару в напрямі, котрий забезпечує досягнення рішальних вислідів.

Ф р о н т а л ь н и й н а с т у п - вимагає ужиття більшої кількості сил. Цей наступ можна провадити в кількох напрямках, в залежності від пляну операції, а для головного удару вибирається найбільш оперативно вигідний напрямок. Фронтальний наступ є найтяжчою формою бою. В сучасних війнах ситуація часто вимагає від з'єднань такої форми бою, а тому всі з'єднання, без огляду на свою численність і вогневу силу повинні бути приготовані до фронтальних наступів. Такий наступ вимагає переважання живих сил і технічних засобів, але, коли врешті ворожий опір заломиться, цей наступ дає рішучі досягнення.

О т о ч у в а л ь н и й н а с т у п - дає добрі наслідки і при рівночасному оточенні обох крил вимагає мало жертв, при умовах, коли операція своєчасно виконана, а коли не своєчасно, то може бути, що те з'єднання, що виконує оточування може бути саме оточене ворогом, або знищене вогнем з повітря. Глибоке, аж до заплля охоплення одного або обох крил може спричинити цілковите знищення ворога, але для цього необхідно добре організувати взаємодію всіх родів зброї.

Оточення є можливим лише при відповідному теренті або вночі при технічному освітленні, світлосигналами. З'єднання, призначені виконати оточення повинні бути скеровані в вирішальному напрямку. Вони повинні швидко зустріти головні сили ворога в несподіванці. Досягнення в оточенні ворога залежить від того, в якому обсязі вдасться противникові своєчасно перекинути свої резерви на загрошений відтинок свого фронту.

Виконуючи операцію на оточення, дуже часто змушує власні сили до занадто великого поширення фронту і до роздріблення. Тому, при невизначенні положення треба відразу старатися розчленувати охоплене крило ворога, тобто не дати діяти активно та скоординовано. Командир мусить задати пам'ятати: не треба боятися тимчасового послаблення свого фронту, коли це може мати успіх. Найпевніше досягається успіх при атакуванні цілого крила. Такий наступ однак вимагає сильніших з'єднань. Якщо бракує сил для оточення крила, часто треба задовольнитись наступом до обмеженої мети, або примістити маневровий наступ.

У випадку, коли противник на наш наступ відповідає контрнаступом, треба взяти всіх заходів для відкинення або здержання ворога в стані оточення, аж до часу власного наступу, доповненого новими силами.

Ф л я н г о в и й н а с т у п . До флангового наступу переходиться з напрямку маршу або через обхід. Виконання такого наступу в великій мірі залежить від несподіванності. Обійшовши та обшоломивши ворога не дати йому часу на відповідні перегрупування. Такі дії вимагають урухомилення цілого ворожого відтинку. Під час цього урухомилення треба старатися зпровадити ворога в блуд, початково не виявляючи своїх замірів. Якщо напрямком маршу або обхід ворога дає можливість наступу з заплля, треба негайно використати цю нагоду.

Н а с т у п п р о л о м о в и й /прорив/ - має за мету розрив ворожого фронту та оточення його розірваних боків. Передумовою powodження для такого наступу є несподіванність, та вибір самого місця пролому. Наступаючи з'єднання повинні мати ешелони побудовані в глибину, щоб продовжувати наступ в глибину до заплля ворога в проломано-

му терені. Наступ повинен бути спрямований не тільки на місце пролому, але також на ширший відтинок фронту, щоб зв'язати і затримати ворога на обох сторонах пролому. Чим ширше закритий пролом, тим сильніше можна втиснути проломовий клин вперед при умовах наявності резерв. Командування повинно обов'язково мати під рукою резерви, щоб відкинути ворожі резерви, спрямовані проти крил пролому.

Вдалий пролом належить використати ще до того часу, поки наступають протидії ворога. Вдалий пролом можна використати оперативно за допомогою моторизованих зв'язань та клиноти. Всім зв'язанням повинні допомогти дії повітряних і бомбових літаків проти наступаючих резервів ворога.

Н а с т у п з о б м е ж е н о ю м е т о ю дає і обмежені досягнення. Звичайно, такий наступ провадиться тільки там, де є надія досягнути невелику тактичну ціль. Коли ворог в невідному положенні, а місцевість являється корисною для нашого війська, в таких умовах цей наступ може прив'язати або розсіяти ворога. Ведення наступу з обмеженою метою не ризикється від інших наступів. При близькій меті наступу, або при легкому атакуючому наступі, як правило не діється в глибину. Наступ мусить бути своєчасно припинений, з швидким переходом до другого завдання. Часом мету наступу зв'язання можуть переступити /збільшити/, якщо для цього є доповнюючий наказ. Прийняття рішення про такий наказ вимагає від командира старанного продумання. Іноді краще дозволити ворогові на наступ, а самому перейти в контрнатуп аж тоді, коли ворог викаже свої вогневі сили та зморить свої війська. Необхідно схопити певний момент для переходу в наступ. Буває небезпека, що не можна знати своєчасного рішення до наступу. Всі ці можливості при розподілі і настановленню сил для наступу треба мати на увазі. В час наступу головну силу і масу зброї належить застосувати на виртшальному напрямку, щоб мати точку тяжіння, як кажуть - головний напрямок удару.

Напрямок головного удару можна розпізнати слідує:

- 1/ Наступ ведеться в більшій мірі на вузьких відтинках фронту;
- 2/ через мтроприємства для згромадження всіх родів зброї суцільних відтинків/але не завжди/;
- 3/ через посилення вогню, спеціальне приділення тяжкої зброї і артилерії.

Під час виконання наступу через посилення вогню залученням до дій панцерної зброї і резервів. Вибір пункту тяжіння у великій мірі залежить від застосування артилерії, панцерної зброї та нової зброї ракетного діяння, ще не вживаної в сучасних війнах.

/Далі буде/.

Контрольні питання:

1. Як маємо форми наступу та різниця між ними?
2. Як відомі та позитивні сторони кожної з форм наступу?
3. Коли можна найкраще перевести оточення та як потрібні до цього тактичні умовини?
4. На що треба звернути увагу при оточуванні?
5. Як розпізнаємо точку тяжіння /головного напрямку для наступу/ у ворога, і як знайти при наступі у себе напрямок головного удару?

Май. С. Калина.

СУЧАСНІ ФОРМИ ЗВ'ЯЗКУ.

=====

При сучасному веденню бойових дій дуже велику роль відіграють чинники зв'язку; вони мають відповідну організаційну систему, залежно від чинника, що приймає участь в бойовій операції.

В чоті та сотні на має окремого зв'язку, є лише люди зі складу даної частини, що спеціально для зв'язку вишколені. Вони й виконують завдання зв'язку.

При курені є сотня зв'язку, що обслуговує полк. Крім того є окремі сотні, курені та полки зв'язку, призначені до більших військових зв'язань, як дивізії, корпус, армія, фронт.

Сучасні чинники зв'язку поділяються на такт три групи:

1. Зв'язок, організований військовим зверхником.
2. Прості середники зв'язку /нескомпліковані/.
3. Технічні чинники зв'язку.

До чинників зв'язку, організованих військовим зверхником належать:

- 1/ збір командирів частин;
- 2/ виїзд зверхника до частин;
- 3/ надсилання старшин зв'язку;
- 4/ висилання зв'язкових;
- 5/ дозори зв'язку;
- 6/ роз'їзди зв'язку;
- 7/ відділи зв'язку.

Збір командирів частин допускається при скупченому розташуванні військових зв'язань. Цей спосіб є найкращим засобом передавання волі командира /накази, інструкції, інформації/. Він має велике вишкільне і інструктивне значіння.

Виїзд командира до частин переводиться в необхідності особистого познайомитися з положенням на даному оперативному відтинку.

Безперервність керівництва військом досягається своєчасним повідомленням, про місце перебування старшого зверхника радіостанцією штабу. Передаючи повідомлення про це, радіостанція повідомляє одночасно по своїй сітці про прийняття на себе обов'язків головної "рації".

Старшини зв'язку надсилаються до сусідніх штабів для взаємної інформації про боеві дії. Вони виконують службу періодично, або протягом часу устійненого перебігом боевих операцій. Висилання відповідальних зв'язкових застосовується у тих випадках, коли звідомлення підлеглих штабів не дають вистарчаючо-точних відомостей про становище на фронті, або, коли звідомлення надходять із запізненням.

Дозори зв'язку використовуються: для зв'язку полевої вартової служби між собою при виконванні охоронної служби; передавання звідомлень зверхникові та розпоряджень діючим відтворенням від сталої сітки зв'язку, підрозділам. Найбільша віддаль, на яку висилається дозори не перевищує 5 км.

Роз'їзди зв'язку виконують ті самі завдання, що і дозори, але висилаються на більшій віддалі.

Відділи зв'язку посилаються на велику віддаль. Вони зв'язують місце перебування сусідніх частин або зв'язань. Складаються вони з піших або кінних частин, зміцнених важкими скорострільними або гарматами та мото-панцерними частинами / в силі чоти або сотні/.

До найпростіших середників зв'язку належать:

- 1/ піші та кінні вистові;
- 2/ поштові голуби;

- 3/ собаки зв'язку;
- 4/ звукові середники: свисток, голосник /рупор/, дзвінки, трубка /ржок/, стріл;
- 5/ зорові середники - вишки, вогні /світло/ хоруговки /прапорці/, ракети, умовні знаки рухів.

Піші вистові - найпростіший середник зв'язку. Їх додатня властивість - швидка готовність до виконання завдань. Піший вистовий, передаючи звідомлення або розпорядження може доповнити його усно, результатами своїх спостережень щодо обставин, які за час доручення звідомлення могли б змінитися. Радіус дії піших вистових - до 5-ти кілометрів. Швидкість руху на 1 км бігом - 6 хвилин, ходом - 10 хвилин, на лещетах - 3 хвилин. /При уживанні лещат радіус дії вистового збільшується до 12-15 км/.

Кінний вистовий має середню швидкість 8-10 км на годину. Використовуються:

а/ в часі маршу як головний середник зв'язку між похідними колонами куренів та полків, між авангардом і головним відділом, головними та задніми заставами і розвідними частинами;

б/ підчас ведення оборони та наступу використовується вершників як дублюючий /повторний/ чинник зв'язку через систему пунктів збирання звідомлень, для доручень наказів, розпоряджень та інформацій.

Поштові голуби використовуються як дублюючий середник зв'язку. Вони мають властивість доброї гостроти зору, здібність орієнтування та швидкість лету / до 60 км на годину/. При своєчасному тренуванні, з постійних голубинних станцій, досягають радіуса дії до 250 км.

При рухомих станціях радіус дії значно зменшується.

Собаки зв'язку рухаються зі швидкістю до 15 км на годину. Вони є добрими чинниками зв'язку та широко застосовуються в сотнях, куренях та навіть полках. Радіус дії до 30 км. Добре тресована собака працює на віддалі до 50 км. Маючи добре чуття, собака при правильній тресурі працює в бою безвідказно. Собак використовується: підчас маршу, для зв'язку з головною похідною заставою та під час бою як дублюючий чинник зв'язку між командиром куреня та командирами сотень. Для військового зв'язку використовується собак таких порід: німецька вівчарка, ордель-тер'єр, південно-українська вівчарка, дубермак-пінчер і інші.

Звукові середники, як свисток, голосник, ржок, стріл, сирена, дзвік і т.п., застосовуються переважно для передавання умовлених кодом загальних команд по керівництву підрозділами чи загальних сигналів - сполох, протиповітряної, протихемічної, протитанкової оборони і т.п. Перелічені вище звукові чинники зв'язку можуть бути застосовані в рої, чоті та сотні, а при скупченому розташуванні військ в курені та полку.

Зорові чинники, як вишки, світло, хоруговки, ракети і інш., приміняються для подавання умовленими сигналами команд, звідомлень про досягнення окремої мети, звідомлень про присутність чи відсутність ворога в районі, де переводиться розвідку, наказу, напр. одночасовий перехід військ до наступу, наказів керівникам артилерії про перенесення поля обстрілу при наступі - т.п..

До технічних чинників зв'язку належать:

- 1/ електричний дротовий-телефон, телеграф та електричні бездротові-радіо-телефон і радіо-телеграф;
- 2/ оптичні /світлові/ - ближчого, середнього та дальшого діяння;
- 3/ рухомі - веломашини, мотоцикли, автомашини, мотосанки, автопанцирники, панцери, літаки зв'язку і т.п..

У війську застосовується два головні стандаризовані телефонні

апарати /полеві/: з фонічним викликом Ф-28 та Ф-34; з індукційним викликом І-28, І-31. Телефонічні апарати з індукційним викликом дозволяють широку комутацію, чим полегшують організацію внутрішньої телефонної мережі для зв'язку, на пунктах керування, штабах та установах. Телеграфічні апарати з фонічним викликом застосовуються на лініях, що підлягають частим порушенням /перенесення з місця та місце/.

Телеграфічні апарати Морзе мають додатні властивості, бо простота обслуговування, їх побудови та практичність в роботі уможливають їх широке застосування. Записи передавання та приймання повідомлень проходять автоматично, що дає можливість зберегти текст переданих повідомлень для контролю. Від'ємна їх сторона - мала пропускова здібність /обмін передавання до 450 слів на годину/. Застосування умовних знаків для передавання ускладнює читання безпосередньо із стрічки.

Телеграфні апарати Юза. Буквопечатні, швидкодіючі. Пропускова їх здібність - до 1000 слів на годину. Радіус дії по постійному дроті доходить до 700 км. Потребує одначе, доброї, стійкої лінії. На встановлення лінії, урегулювання, її та уведення в зв'язок потрібно 20-40 хвилин.

Телеграфні апарати Водо. Швидкодіючі, буквопечатні. Пропускова здібність на обмін за годину праці, двохкратного апарату - 2400 слів, чотирократного - 4800 слів. На встановлення, регулювання та уведення в зв'язок, потрібно до 12-ти годин.

Телеграфні апарати Уйтсона. Швидкодіючі, але не буквопечатні. Передає на сторінку знаки азбукою Морзе. Годинний обмін - до 1500 слів. На устаткування та уведення в зв'язок потрібно до 6-ти годин.

Телеграфні апарати "Тенетал". Ст - 35. Швидкодіючий, буквопечатний. Має клавіатуру друкарської машинки.

Головним чинником зв'язку військових частин є сьогодні радіостанції коротких та довгих діапазонів, що дозволяють передавати повідомлення мікрофоном та телеграфом азбукою Морзе. Є різні типи радіостанцій: загальновійськові, артилерійські, панцерні, авіаційні і т.п..

До додатних властивостей радіозв'язку належать: можливість встановлення радіотелефонічного та радіотелеграфічного зв'язку з кораблями на морі та літаками в повітрі; з рухомими об'єктами та між ними /радіостанціями, що працюють в русі/; через голову ворога або через непрохідні простори; з об'єктами, місце знаходження котрих невідоме /якщо відомі хвилі та гасла виклику/.

Радіозв'язок дозволяє врешті циркулярну передачу /одночасно/ необмеженому числу радіостанцій, налаштованих на хвилю передаваної радіовисильні; вести радіорозвідку /перехоплення/ та шкодити радіозв'язкові ворога.

Встаткування деяких радіостанцій займає 1-2 хвилини. Від'ємні властивості радіозв'язку: можливість бути підслуханими ворогом.

На радіостанціях бувають слідувачі, швидкодіючі автоматичні апарати:

- 1/ Ондулятор з підсилювачем. - Прилад, що автоматично записує зміст передаваної радіограми на рухому стрічку знаками Морзе.
- 2/ Апарат Уйтсона, застосовується також на радіостанціях для автоматичної передачі та приймання радіограм. Записування приймального змісту переводиться знаками Морзе на рухому стрічку.
- 3/ Апарат Крида, дозволяє вести автоматичну передачу та записування передачі зі швидкістю до 120 слів на хвилину.

Оптичні чинники зв'язку поділяються на чинники близького, середнього та далекого діяння.

Світлосигнальні прилади ближчої дії і світлосигнальна лямпа

Люкса, світлосигнальний апарат Цейса /малий/ застосовуються вдень та вночі. Праця провадиться умовними світловими сигналами або звуком Морзе.

Світлосигнальний апарат Цейса більший /далького діяння/ має ті самі властивості, що і ближчої дії.

Геліограф /кавалерійський та для твердинь/ використовується в районах з постійними соняшними освітленнями. Діяння геліографа ґрунтується на використування соняшного проміння, що відбивається в робочому дзеркалі. Умовні сигнали, або т.зв. геліограми передаються знаками Морзе.

Пржектор, використовується головним чином для передавання умовних сигналів.

До рухомих чинників зв'язку /технічних/ належать:

- 1/ вєдомашина - швидкість 10-12 км на годину;
- 2/ мотоцикль - швидкість 40 км на годину;
- 3/ автомашина - середня швидкість 40 км на годину;
- 4/ панцирники зв'язку, малі та середньо-легкі;
- 5/ літак зв'язку;
- 6/ моторовий човен - середня швидкість 20-30 км на годину.

Принципи, на яких ґрунтується зв'язок у війську:

В основу організації зв'язку прийнято слїдуючі принципи:

Зв'язок від старшого зверхника до підлеглих встановлюється можливостями старшого зверхника і призначається для передавання розпоряджень зверху та звідомлень знизу. Зв'язок з сусїдами встановлюється з правого боку на лїво, між частинами різних родів військ - від спеціальних до піхоти та кінноти. Між спеціальними родами зброї, для узгїднення дій при виконуванню загальних завдань - за вказівками загальновійськового зверхника, об'єднуючого їх боеві дії.

Кожен начальник зобов'язаний завжди шукати зв'язку із зверхником та сусїдами всіма засобами, якщо зв'язок не встановлений або порушений. Безупинність зв'язку мусить бути забезпечена вживанням різних середників зв'язку в кожному напрямку.

Пункт керівництва складається:

- а/ обсерваційний пункт;
- б/ оперативна група;
- в/ вузол зв'язку;
- г/ група обслуговування.

Всі елементи пункту керування зв'язуються через вузол зв'язку, дводротовими телефонними лініями. Місце розташування центральних телефонічних, телеграфічних станцій та радіочинників, вибїрається завжди з точки зору якнайменшої небезпеки з боку повітряного та наземного ворога. Пункт обсервації командира з'єднання /частини/ додатково зв'язується безпосередньо з начальником штабу /оперативною групою/ з пунктом обсервації начальника артилерії, з допомїдними обсерваційними пунктами та з обсерваційними пунктами ближчого командира частини /після принципу зв'язку з сусїдами/. Вузол зв'язку - це центр системи зв'язку даного військового з'єднання /частини/ забезпечуючий зв'язок керівництва та взаємодїю у всіх напрямках. Головні вузли зв'язку розміщуються в місцях розташування штабів з'єднань.

Резервові вузли зв'язку утворюються в районах резервових пунктів керування та служать для забезпечення зв'язку на випадок переходу штабу з головного пункту на резервовий. При обороні та в деяких інших випадках /широкий фронт, велика глибина/ може бути улаштовано декілька резервових пунктів керування, по фронті та в глибину бойового розташування, як опірних пунктів зв'язку та для одержання обходових зв'язків

зв'язку.

Вісь зв'язку - це лінія зв'язку, прокладена в напрямку переміщення пункту керування /штабу/ старшого зверхника. Вона є головною напрямками в системі зв'язку, на якому базуються зв'язки до підлеглих та спіддєжчих штабів. Вісь зв'язку забезпечує пружність цілої системи зв'язку та тим самим безперервність зв'язку керівництва з'єднань і взаємодії, особливо при пересуванні штабів, пунктів керівництва з'єднань /частин/ під час бою.

Напрямок зв'язку забезпечує зв'язок керівництва з одним із підлеглих штабів пункту керівництва, з тилом або зв'язок взаємодії з сусідами чи штабом підсилюючих частин.

Вузол пункту зв'язку складається з:

- а/ центральної телефонної та телеграфної станції /армія, корпус, дивізія/;
- б/ радіогрупи, об'єднуючої всю радіостанції для обслуговування пункту керівництва;
- в/ пости повітряного зв'язку та спостереження;
- г/ пунктів збору та передачі звідомлень;
- д/ сигнального посту зв'язку;
- е/ резерви та різних середників зв'язку.

На випадок недіяння головної центральної телефонно-телеграфної станції негайно підготовляється резерву.

В центральну телефонну станцію включаються: лінії внутрішнього зв'язку, лінії відділів штабу, начальників служб, пропагандивних відділів, лінії зв'язку від інших підлеглих частин та вижчих штабів, лінії зв'язку до пункту керівництва даного з'єднання /частини/ і т.п..

Р а д і о г р у п а - це збір радіочинників, що забезпечують радіозв'язком штаб пункту керівництва та підлеглі частини.

Група радіостанцій, працюючих між собою за загальними даними називається р а д і о с і т к о ю . Дві радіостанції, що обслуговують зв'язок між двома пунктами, працюючих на окремо-призначеній для них хвилі - творять р а д і о н а п р я м о к .

На напрямках та осях зв'язку влаштовуються проміжні радіостанції з призначенням для підтримування зв'язку з окремими частинами /підрозділами/.

Пост повітряного зв'язку підтримує зв'язок з літаками, розгортає своє полотно після одержання "пароллю" від літака з повітря. Обсервує повітря та звітує про все оперативному черговому штабу.

Пункт збору звідомлень передає всі розпорядження, звідомлення, приймає та відсилає всю документи, одержані рухомими чинниками зв'язку.

Обов'язки всіх керівників зв'язку:

Начальник з'єднання /частини/ обсервує загальне керівництво службою зв'язку.

Начальник штабу відповідає за своєчасну організацію та безупинність зв'язку.

Начальник зв'язку частини /дивізії, полку/ безпосередньо керує службою зв'язку військового з'єднання.

Начальник вузла зв'язку є відповідальним за своєчасне влаштування вузла зв'язку, за замасковану працю під час бою та за своєчасне перенесення вузла при переміщенні штабу.

Вартові зв'язку призначаються начальником зв'язку з числа старшин даної частини зв'язку, яким і безпосередньо підлягають. В штабі армії /корпусу, дивізії/ призначається помічників вартових радіозв'язку з числа старшин радіопідділу зв'язку.

Начальник пункту збору звідомлень, розпоряджень та передач підлягає безпосередньо начальникові вузла зв'язку. Він призначає вартових

го, який являється заступником начальника під час його відсутності.

начальник напрямку зв'язку призначається з числа старшин підрозділів частин зв'язку та підлягає безпосередньо начальникові зв'язку військового з'єднання, від якого він висланий.

В основному необхідно прийти до висновків, що ніколи не можна надіятися на одну форму зв'язку. В бою її необхідно дублювати іншими формами. Перериваючи під час бойової операції зв'язок, цим самим губиться вся операція та зривається план бою.

Контрольні питання:

1. Яку роль відіграє зв'язок?
2. На які групи зв'язок поділяється?
3. Яка роль кожного чинника зв'язку?
4. Що належить до технічних форм зв'язку?
5. Які їх властивості та практичне застосування?
6. Як перебігає лінія зв'язку від штабу армії до найменшої бойової частини?

Гв. Полк. І. Стодоля.

БОГ ВІЙНИ ЧИ КОРОЛЬ ПОВІТРЯ ?

Кожна війна приносить завжди негативні та позитивні відомості в використанні нової зброї. Нам час нові форми бою. Дає кращі методи боротьби з меншою втратою людських сил з боку того, що нападає. Готує свою бойову політичну систему, щоб подолати другу.

Проходять роки, минають дні, а історія лише фіксує новини техніки боїв, зброї та високої науки стратегії.

Наступили часи, коли політика двигалася життя та воно й тяжко орієнтуватись, незнаючи політики - неслідкуючи, що діється по всьому світі. Політика на сьогоднішній день повністю переплелася з стратегією. І тому кожен воєнний мусить бути політично грамотним, слідкуючи за політичними діями навколо себе. Світ тримається на боці з порохом, - хая друга світова війна скінчилася, але бочка продовжує тліти - де вона спалахне? В якому місці і коли? Тяжко сказати. Кожен може мати лишень свою гіпотезу.

Війна росіян з японцями в 1904-1905 рр, показала нездатність російської морської флотії до боротьби на воді.

Війна більшовицької Росії з Фінляндією показала нездатність штабів керувати масовою армією та пов'язувати взаємодії різного роду військ та зброї - показала неуміння вести бій в укріплених територіях з вогневими пунктами та канонами. Тут перше більшовики застосували вогонь масової артилерії різних калібрів. Перейшли на стрільняння від вогневих налетів до повного артилерійського бою вогневим валом по цілих площинах. Але це коштувало великих жертв та втрати матеріалів.

У війні з німцями в перших місяцях, советська армія несла великі втрати живої сили тому, що форми та елементи тактики не були пристосовані до нової техніки, а повітряна флотія німців часто парализувала советські операції. Більшовики не могли швидко перейти на методи маневрової війни, бо не мали масового транспорту та високоточних моточастин.

Крім того німецькі дивізії громили советські резерви та інші ешалони армії. Відсутність содерного зв'язку, залежність від Москви та "зрада" серед старшин а також дезертирство серед воєнків змусило перейти до методів рухливої оборони, виграти на час, щоб одноразово готувати стратегічні лінії оборони далі в глибину країни. Лише вкінці останніх місяців війни, коли Альянти відкрили другий фронт на заході, армія більшовиків це використала, перебудувала тактичні форми бою. Перейшла від глибоких ешелонів та від великих резервів до контрнаступів хвилями старої тактики. Перенесла частину резервів на передні ешелони. Штаби підучились забезпечувати технічно форму бою /контр-атака - прориви/ і т.д. Примітили масову техніку та стрільня ракетної дії. Стримали допомогу модерної зброї від Альянтів, за яку це й сьогодні не розраховалися. І лише в таких умовах величезних напружень совстам вдалося виконати одну з операцій, бій в останньому фіналі війни, а саме з а Б е р л і н .

Щоб уявити картину, необхідно аналізувати негативні та позитивні сторони советської армії в ударі на Берлін. Наступ на Берлін готувався методично з трьох напрямків і вкінці війни при скороченні головного стратегічного трикутника стабілізувалось коло для оточення.

Це було тоді, коли вже німці цілком готувалися на західному фронті до повної каптуляції. Німці, маючи надії, що Альянти можливо від війни з ними перейдуть до перманентної війни на Схід. Та воно і з боку німців було раніше вирішено, що перебуваючи серед двох молотів, демократизму і комунізму, - вибрали собі перше, а тому стратегічний спротив німців був швидко Альянтами зломаний.

З східнього фронту, від большевиків треба було за пляном прикрити один кут, стратегічного трикутника, щоб утримати свій напрямок та цим самим координувати операцію на Берлін.

Большевики під командою ген. Жукова ввели в бій краще військо з кращою своєю технікою і резервами, не зважаючи на величезні втрати в людському складі. Вели бій перемінними глибокими ешелонами. Для советів цей наступ був історичним рекламним боем в другій світовій війні, бо іншого рівного цьому не було ще в історії большевиків. Треба відзначити, що советам тяжко було скоординувати по оперативному часті наступ разом з Альянтами. Про це однак буде мова пізніше. Але большевицька армія примушена була діяти швидко, обережно й тримаючи кров'ю свого війська оперативний авторитет. Треба наступ поділити на основні два періоди: перший - бій перед Берліном, другий - бій в самому Берліні. Давчи аналіз, треба вдумити, що основна оборона німців була сконцентрована в першому періоді бою, бо другий період по силі був слабший. Все було випнуте аперед. Характеристика другого періоду може бути така. Бій в самому Берліні - це бій за населений пункт. Він має свої особливості, хоч військових з'єднань було менше, ніж в першому періоді, але населений пункт складається з цілої гармонії та системи фортець та укріплень. Бій за Берлін - це бій в повітрі, на землі і під землею. Яку новину досягнули большевики для своїх армій? Це операція, в якій генеральний советський штаб вперше застосував з а с о м о д і й в н о ч і п р и т е х н і ч н о м у м а с о в о м у о с в і т л е н н і удару, руху та вогню масової артилерії, танків і мотопіхоти.

Технічне освітлення позема советів та освітлення з повітря і бомбардування Альянтів з повітря, заплія - цілком передувало німцям. Виникає запитання. Чи большевики взяли своїми силами Берлін? - Безумовно що ні! Операція за Берлін готувалася ще за Ялтинської конференції, а тому зазначену операцію можливо лише поділити пропорційно один до трьох.

Щоб зробити основний висновок нам потрібно врахувати оперативно-стратегічні умови та пляни сторін в цій операції. Мусимо вдумити, що збройні сили масової большевицької армії та артилерії, яку вони називають "Б о г о м в і й н и", ми не можемо недоцінити. Це може зробити лише нацистський. Але оцінку треба дати всебічно, бо з боку Альянтів є сила атомової зброї, зверх атомової техніки, а ще більша сила в повітрі як господаря. Він є сьогодні "К о р о л е м п о в і т р я". Щоб зробити аналізу та правдиві висновки, ми нової зброї не знаємо, бо мало маємо літератури та не досить за нею слідкуємо. Коли ми в цій галузі нашої роботи зробимо хоч крок вперед - безумовно зможемо хоч до деякої міри зробити висновок, яку роль відіграє в новій війні "Б о г в і й н и" чи "К о р о л ь п о в і т р я", а покиде це мусимо дискутувати.

Ч И З Н А Є Т Е Щ О ?

... в 2-гій світовій війні згинуло около 78 мільйонів людей. З тих воєнних жертв 32 мільйони згинули на полі бою /войки/, 26 мільйонів чоловіків, жінок і дітей були вбиті в концентраційних таборах, а 20 мільйонів осіб згинули від повітряних бомбових атак. /За час війни скинено на саму Європу біля 3,5 мільйона тон бомб/. До вбитих в концентраційних таборах зачислено 750 тисяч людей різних національностей Сов. Союзу, яких американське військо насильно репатрїювало в ССРСР після капітуляції Німеччини.

/Ревю де Друа в Женеві/

/Новий шлях - Канада/

... кошти другої світової війни оцінюються на суму понад 1,116.000.000.000 дол. З того найбільші видатки мали США - 330.000.000.000 дол., Британська імперія - 120.000.000.000 дол., Франція - 192.000.000.000 дол., Німеччина - 272.000.000.000 дол., ССРСР - 85.000.000.000 дол.

... КОМВАІР ХС-99, найбільший американський транспортний літак, по закінченню 6-ти місячних проб прийметься летунством США. Літак може перевезти 400 вояків з повним вирядом на віддалення 2.600 км, або 200 вояків на три рази більше віддалення, або 300 шпитальних ліжок. Його пропелери мають промір 5,3 м, найбільша швидкість 490 км/год. Частина повітря, яка холодить мотори служить до ogrивання літака та протидії обмерзання, а кількість тепла вистачила б до ogrіття готелю з 600 кімнатами.

... летунська комісія Трумана в своєму донесенні, зложеному з 50.000 слів, без паніки, але з цілковитою повагою вказує на небезпечу небезпеку. Не вірючи в достатній авторитет ООН, Комісія припускає розвій випадків в двох фазах. Фаза перша, яка триває тепер, полягає на неспокої, при чому кожен потенційний ворог США не в це до війни підготовлений та нігде не продукується в поважних розмірах атомово зброя. Вибух війни в цій фазі не виключається, але лише припадково. Друга фаза розпочнеться, коли ворог буде належно підготовлений і коли США будуть мусли рахуватися з можливістю атомових атак в кожній хвилині. Не повинно це наступити перед 1 січня 1953 року. Наступ буде скерований не США, як найбільший арсенал демократії. Наступить він без попереднього проголошення з рівночасною внутрішньою саботажною, атомовою та біологічною акціями. Єдиною обороною може бути контрфензива така сильна та швидка, щоб могла спаралізувати дальні акції ворога.

/IP/

... Американський Червоний Хрест склав програму для придбання великих запасів людської крові на випадок значних жертв під час атаки з повітря атомовими бомбами. Американське Товариство Банків Крові одержало наказ приготувати потрібний запас крові. Науковці твердять, що під час атомової війни потрібно більше крові, ніж під час атаки звичайними бомбами.